

Cipők

Máté Balázs

Nyíregyházi Főiskola, Bölcsészettudományi és Művészeti
Képi ábrázolás, 3. évfolyam

Tarnóczi József, főiskolai tanársegéd

Cipők című Diákköri munkám elkészítésekor az volt a célom, hogy a kialakuló festészeti irányultságomba beleillő, egyaránt személyes, és szociális tartalommal telített sorozatot hozzak létre. Címe teljesen beszélő cím, hiszen a képeken egyszerű cipők jelennek meg. Öt festményből áll a sorozat, kisméretű (legfeljebb 50x50 cm-es) olaj, vászon képek.

Technikai részletet nem rejt az anyaghasználat, csak ezek az anyagok állnak legközelebb festői módszeremhez. Farostlemezre nem szeretek olajjal festeni, mert jobban szívja a festéket, ezáltal a foltokból, vastagabban felvitt festék kevésbé működik, tapasztalataim szerint. Ha akril festékkel kezdeném el a képet, talán megfelelő volna a farostlemez is.

Festészetem naturalista jegyeket tartalmaz, azaz nem esztétizálok, hanem a tárgyakat természetükhöz hűen próbálom ábrázolni. Ezen kívül fontosnak tartom az expresszivitás bizonyos fokát, ezért lendületesen festek, melynek következménye, hogy képeim kissé szögletes, erős ecsetvonásokból állnak. A szögletesség a személyem egy kivetülése, míg a közélről széteső képekben egyfajta igazságot találok. Azt az igazságot, hogy a festmény, csak vászon és festék, mégis egyszeri, maradandó, és a világ egy szeletét tükrözi. A kevésbé eldolgozott ecsetvonásokban jobban megfigyelhető a festő személye, és a festőnek az az énje, amelyet ösztön-énnek nevezhetünk (freudi filozófia után). Ez a személy azon része, amelyet a legőszintébbnek tartok, ezért a festészetemet próbálom erre támasztani, mert az alapvető emberi jellemem kevésbé változik, mint fiatal fejem, amelyet még a szociális élet bizonyos hatásai változtathat. Ezért is próbálom a tárgyak fő jellemzőit keresni elsősorban, azaz nem túlrészletezett képet formálni, mert az apró részletek úgy is gyorsan változnak.

Ezen sorozatom elkészítésekor is figyelembe vettem a fentebb említetteket. A természetes hatást úgy próbáltam elérni, hogy a cipőket nem direkt megvilágítás elé állítottam, hanem a teremben égő lámpákat, vagy az ablakon beszűrődő fényt használtam, tehát a legtöbb kép nagyjából felülről van megvilágítva, nem érdekes fény-árnyékhatást keltő szögből. Olyan kompozíciókat kerestem, melyekben a cipők fellelhetők a mindennapi életünk során. A Cipő I., Cipő II. és Cipő III. című képeken egészen felülről ábrázoltam a cipőket, mert talán ez a legjellemzőbb nézet. A felülnézet miatt eltűnik a tér, csak a Cipő II. képen lóg be egy drapéria a térbe. Az öt cipőből ez a három saját cipőm, és később megfigyeltem, ezeket magamhoz közelebből festettem, mert a következő két képen a cipők távolabbról vannak ábrázolva, és a tér is megjelenik. Erre az észlelésre talán fordíthattam volna valami figyelmet, a tekintetben, hogyan észleljük a dolgokat. Ezen kívül azért is ábrázoltam jobban térbe helyezve a Cipő IV. és Cipő V. című képeket, mert azok alkalmi cipők, tehát nem mindig használjuk őket, ezért messzebből többet látjuk őket. A cipő IV. képen megjelenik egy magassarkú, amit kifejezetten magasra helyeztem (az asztalomra), mert szemléltetni szerettem volna azt, hogy a nők talán közelebb állnak cipőikhez, fontosabbnak tartják őket. Itt jutottam el a témaválasztásom felvezetéséhez.

Mint a bevezetésben is említettem, társadalmi és személyes tartalmat is szerettem volna megjelentetni a befogadó számára. Az egyik megközelítés az, hogy a cipők jellemeznék minket, mivel gondosan választjuk a nekünk megfelelő darabot, ezért portrészzerűen funkcionálhatnak a képeken. Többféle személyiség megjelenik a különféle cipők által. Gondolkodhatunk különböző személyekről, vagy különböző történetekről is akár, amelyek különböző fajta cipőket igényelnek. Például különbségeket feltételezhetünk a sportcipős és a magassarkús nő között. Ezen példa tartalmazza a jegyeket, hogy mi alapján választunk cipőt. Az egyik ok a kényelem, a másik pedig a divat vagy ízlés. A

divaton át jutunk a el a másik, azaz a társadalmi megközelítéshez. A képeimet néző személynek, szerintem, egyébként is egy pop arthoz közeli jelentéstartalom lehet az első gondolata. Ha az jut a befogadók eszébe először, hogy divatból festettem a cipőket, és egy felszínes ember lehetek, akkor lehet, elindulnak az én jelentéstartalmam keresésére. A mai társadalmi keretek között megfigyelhető bizonyos elszemélytelenedés. Az üres cipőkből hiányzik a személy, azaz a cipő tulajdonosa nem jelenik meg a képen. Ezzel a hiánnyal próbáltam kifejezni a személyiség nélküli embertömegeket, akik fejetlenül követik a divatot, és vásárlási trendeket, tehát ez a hiány egy disztópia, mellyel a kor társadalmát próbálom megjeleníteni, visszafogottan, szélsőségességtől mentesen. Összegezve az elmondottakat, megállapíthatom, hogy művemben próbálok a már meglévő szubsztanciából, egy szubjektív, de anyagi mását képezni a tárgyaknak, úgy hogy jelentéstartalma ne változzon, csak bővüljön. Úgy gondolom, festésetem hagyományos, de indíttatásom a modern művészet elvárásainak is megfelel.